

Kommunledningsförvaltningen
Kansli och ledningsstöd

Kommunstyrelsen

Medborgarförslag om återinförande av Frågestunden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar förslå kommunstyrelsen besluta föreslå kommunfullmäktige besluta

- Att inte införa en allmänhetens frågestund vid kommunfullmäktiges månadsmöten.
- Att anse medborgarförslaget besvarat.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

I medborgarförslag den 2 januari 2019 anför Jan-Erik Persson att frågestunden ska återinföras. Medborgare ska ges möjlighet att muntligt eller skriftligt ställa frågor till kommunfullmäktige vid månadsmöte oavsett var i kommunen mötet sker. Förslagsställaren anför att frågestunden ska finnas med på dagordningen vid varje sammanträde och att det är medborgarnas rättighet att kommunicera med de styrande i kommunen.

Den 28 januari 2019 beslutade kommunfullmäktige att medborgarförslaget fick ställas och överlämnade ärendet till kommunstyrelsen för beredning.

Gällande och tidigare ordning i Hörby kommun

Av kommunfullmäktiges arbetsordning följer att fullmäktiges presidium får sammankalla bydialog, till vilka byföreningar och allmänheten bjuds in.¹ Vidare ordnas med jämna mellanrum så kallade medborgardialoger där

¹ KS 2016/472, 46 §.

Kommunledningsförvaltningen

Kansli och ledningsstöd

allmänheten ges tillfälle att samtala med och ställa frågor till politiker och tjänstemän. Den senaste medborgardialogen hölls i november 2018.

Möjligheten till Bydialog infördes genom fullmäktigebeslut i november 2016. Genom införandet av bydialogen utgick *Allmänhetens frågestund* från kommunfullmäktiges arbetsordning.² Beslutet blev föremål för laglighetsprövning. Förvaltningsrätten i Malmö avslog överklagandet med motiveringen att en kommun inte var skyldig att hålla fullmäktigesammanträden där allmänheten får ställa frågor även om kommunallagen stipulerade sådana möjligheter.³

Rättslig reglering

Sedan förvaltningsrätten meddelade sin dom har en ny kommunallag (2017:725), KL, trätt i kraft. I den nya lagen kvarstår möjligheten för kommunfullmäktige att bestämma att också andra än ledamöter och förtroendevalda ska ha rätt att delta i överläggningar men inte i besluten.⁴ Av 5 kap. 39 § KL följer att fullmäktige antingen kan meddela generella regler om närvarorätt eller besluta i enskilda fall. Rätten att delta i överläggningar enligt bestämmelsen innebär enbart en rätt att yttra sig, inte en rätt att lägga förslag eller få sin mening antecknad i protokollet. Rätten att delta i överläggningar ska regleras i kommunfullmäktiges arbetsordning.⁵ Av förarbeten till den gamla kommunallagen (1991:900) framgår att syftet med bestämmelsen om allmänhetens deltagande i överläggningar inte var att fullmäktige skulle tillåta en vid krets av personer, så som allmänheten och journalister, att yttra sig på sammanträdena. Däremot ansågs bestämmelsen ge grund för att tillåta en *Allmänhetens frågestund*.⁶ I sammanhanget bör noteras att fullmäktigeberedningens sammanträden som huvudregel sker inom stängda dörrar, medan fullmäktiges sammanträden som huvudregel är offentliga men att dörrarna kan stängas vid överläggning vid visst ärende.⁷

I 8 kap. 14-15 §§ KL regleras allmänhetens delaktighet och insyn i den kommunala verksamheten. Bestämmelserna om att allmänheten ska beredas insyn i budget och årsredovisning genom publicerat material på kommunens webbplats eller anslagstavla är tvingande. Av 16 § samma

² Kommunfullmäktiges beslut den 28 november 2016, 173 §.

³ Förvaltningsrätten i Malmös dom i mål 13651-16, meddelad den 21 februari 2017.

⁴ 5 kap. 39 – 40 §§ kommunallagen (2017:725).

⁵ Prop. 2016/17:171, s. 345.

⁶ SOU 2012:30, s. 90. I den gamla kommunallagen reglerades rätten för allmänheten att delta i överläggning av ett ärende i 5 kap. 21 §.

⁷ 5 kap. 42, 44 §§ KL. Mötesoffentlighet vid nämndssammanträden regleras i 6 kapitlet.

Kommunledningsförvaltningen

Kansli och ledningsstöd

kapitel följer att fullmäktige kan besluta att allmänheten får ställa frågor om årsredovisningen vid ett sammanträde med fullmäktige. Det är i så fall fullmäktige som bestämmer om allmänhetens frågor ska ställas i anslutning till det sammanträde då årsredovisningen behandlas eller om ett särskilt sammanträde ska sättas ut för ändamålet.⁸

Rekommendation

Idag tillgodoses allmänhetens inflytande i Hörby kommun bland annat genom möjligheten att närvara vid kommunfullmäktiges sammanträden, ställa medborgarförslag, delta i medborgardialog och genom kommunalagens tvingande regler om granskning av budget och årsredovisning. Det framstår därför inte som att en frågestund skulle öka medborgarnas inflytande. Då det således inte framkommit skäl att återinföra forumet som en återkommande punkt vid kommunfullmäktiges sammanträden lämnas följande förslag till beslut.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar föreslå kommunstyrelsen besluta föreslå kommunfullmäktige besluta

- Att inte införa en allmänhetens frågestund vid kommunfullmäktiges månadsmöten.
- Att anse medborgarförslaget besvarat.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag om återinförande av Frågestunden

Förvaltningsrättens dom, meddelad 2017-02-21, i mål nr 13651-16

Beslutet skickas till

Medborgarförslagsställaren

⁸ Prop. 2016/17:171, s. 397.

Kommunledningsförvaltningen

Kansli och ledningsstöd

Karin Rinander